

SPIS TREŚCI

WSTĘP (Ewa Pancer-Cybulska)	7
Mirostawa Klamut	
KILKA SŁÓW O SOBIE	9
Andrzej Prusek	
SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNE I DOCHODOWE MEGAWYZWANIE ROZWOJOWE POLSKI – W WARUNKACH GLOBALNEGO KRYZYSU NEOLIBERALIZMU	31
Henryk Ćwikliński, Dariusz Graj	
POLITYKA MAKROEKONOMICZNA POLSKI W LATACH 1996-2011 NA TLE INNYCH GOSPODAREK. ANALIZA SKUTECZNOŚCI	42
Elżbieta Kryńska	
PERSPEKTYWY POLSKIEGO RYNKU PRACY W ŚWIETLE UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH	66
Zbigniew Mikołajewicz	
POLITYKA ELEKTROENERGETYCZNA JAKO ELEMENT SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO POLSKI	84
Janusz J. Tomidajewicz	
POLITYKA GOSPODARCZA UE WOBEC GLOBALNEGO KRYZYSU EKONOMICZNEGO	108
Wojciech Kosiedowski	
KONSEKWENCJE ŚWIATOWEGO KRYZYSU FINANSOWEGO DLA GOSPODAREK EUROPY ŚRODKOWO–WSCHODNIEJ	123
Pasquale Tridico	
FINANCIAL CRISIS, DECLINING HEGEMONY AND THE NEED FOR A NEW GLOBAL GOVERNANCE	139
Jacek Szlachta	
POLITYKA SPÓJNOŚCI UE PO ROKU 2013 NA TLE PROJEKTU ROZPORZĄDZEŃ NA LATA 2014-2020	169
Giuseppe Calzoni	
ECONOMIC AND SOCIAL COHESION. QUALITATIVE AND QUANTITATIVE ASPECTS OF ECONOMICS IN THE THOUGHT OF WILHELM RÖPKE AND GIACOMO BECATTINI	189

6

Spis treści

Irena Pietrzyk	
GŁÓWNE PROBLEMY REFORMY BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ	202
Jan Borowiec	
KOORDYNACJA POLITYKI BUDŻETOWEJ W STREFIE EURO	223
Aleksandra Jewtuchowicz	
ZNACZENIE METROPOLII W ROZWOJU GOSPODARCZYM	244

WSTĘP

Polityka ekonomiczna w drugiej dekadzie XXI wieku wiąże się z koniecznością uwzględnienia nowych uwarunkowań wynikających z globalizacji rozwoju światowej gospodarki oraz nowych wyzwań stawianych przez współczesność. Po upływie pierwszego dziesięciolecia nowego wieku nie maleje uzasadnienie podejmowania zagadnień związanych z prowadzeniem skutecznej polityki gospodarczej, zwłaszcza że światowa gospodarka jest od kilku już lat doświadczana przez ogólnoswiatowy kryzys ekonomiczny, a globalne zmiany klimatu mają charakter nieodwracalny, co rzutuje także na bezpieczeństwo energetyczne świata. Odwołując się do wyzwań rozwojowych XXI wieku można wskazać różne dokumenty, deklaracje, stanowiska, w których formułowane są priorytetowe kierunki rozwoju w XXI wieku państw i regionów świata, jak również całej cywilizacji. Najważniejsze wiążą się z zapewnieniem trwałego i zrównoważonego rozwoju, dbałością o klimat i system ekologiczny świata, tworzeniem miejsc pracy i walką z bezrobociem, zwalczaniem nadmiernych dysproporcji rozwojowych, zapewnieniem bezpieczeństwa energetycznego itp.

Nowe obszary polityki gospodarczej i nowe jej wymiary, stanowiąc odpowiedź na współczesne wyzwania rozwojowe, formułowane na poziomie krajów i regionów świata, są też konsekwencją dotychczasowego rozwoju gospodarki i uprawianej polityki ekonomicznej. Można je uznać za wyraz odpowiedzialności rządzących za stan obecny i przyszłość systemu gospodarczego na różnych jego poziomach – światowym, regionalnym i lokalnym. Jak wynika jednak z obserwacji, obowiązujący wieloszczeblowy system zarządzania nie ułatwia prowadzenia polityki ekonomicznej, rozmywając zwłaszcza kwestię ponoszenia za nią odpowiedzialności.

Jest zatem uzasadnione podejmowanie problemów polityki ekonomicznej w jej różnych aspektach, wymiarach i płaszczyznach, zwłaszcza badanie relacji polityki formułowanej na poziomie krajowym i europejskim. Szczególna rola przypada tu naukowcom i badaczom, którzy przede wszystkim zajmują się porządkowaniem i objaśnianiem rzeczywistości gospodarczej, powiększając w ten sposób dorobek teoretyczny polityki ekonomicznej. Podejmują także próby formułowania zaleceń i rekomendacji oraz poszukują praktycznych rozwiązań aktualnych problemów rozwojowych XXI wieku.

Przygotowana monografia zawiera omówienie najważniejszych problemów w polityce ekonomicznej w drugiej dekadzie XXI wieku z punktu widzenia Polski jako kraju członkowskiego Unii Europejskiej. Struktura pracy odzwierciedla kilka zasadniczych wątków powiązanych i przenikających się nawzajem, z których pierwszy dotyczy zasadniczych problemów rozwoju społeczno-ekonomicznego Polski. Różne aspekty polityki ekonomicznej w Polsce, omówione w tej części monografii, potwierdzają wyzwania formułowane na XXI wiek, obrazują dylematy i megawyzwania polityki o charakterze społecznym, demograficznym i dochodowym, analizują poli-

tykę makroekonomiczną i jej skuteczność, perspektywy rozwoju rynku pracy oraz politykę energetyczną Polski w kontekście jej bezpieczeństwa energetycznego.

Drugi wątek monografii odnosi się do kryzysu finansowo-ekonomicznego lat 2007-2010 jako problemu, który ma dominujący wpływ na przebieg obecnych i przyszłych procesów rozwojowych w Unii Europejskiej i na świecie. Wyrazem tego są opracowania analizujące kryzys z różnych perspektyw, w tym omówienie polityki gospodarczej UE wobec globalnego kryzysu oraz analiza konsekwencji światowego kryzysu finansowego dla gospodarek Europy Środkowo-Wschodniej. Kolejne ujęcie kryzysu finansowego, przedstawiane w tej części monografii, ma wymiar globalny i postuluje potrzebę stworzenia nowego systemu rządzenia w zglobalizowanym świecie.

W dalszej części monografii pojawiają się problemy ściśle związane z poprzednimi, a dotyczące wpływu światowego kryzysu na polityki Unii Europejskiej po 2013 r., głównie na politykę spójności i politykę budżetową. Omówienie założeń i zasad polityki spójności UE na lata 2014-2020 w oparciu o projekt rozporządzeń (jeszcze nieprzyjętych do realizacji) jest podstawą teoretycznych rozważań prowadzonych na temat spójności społecznej i ekonomicznej (w oparciu o poglądy W. Röpkego i G. Becattiniego). Następnie przedstawione zostały problemy reformy budżetu Unii Europejskiej oraz koordynacji polityki budżetowej w strefie euro. Monografię zamyka opracowanie na temat znaczenia metropolii we współczesnych procesach rozwojowych, które wpisuje się w kontekst wyzwań stojących przed gospodarką XXI wieku, ukazując rangę i rosnące znaczenie tego zagadnienia zarówno w wymiarze teoretycznym, jak i praktycznym.

Przedstawiony kształt monografii jest w pewnym stopniu subiektywny, chociaż wybór opracowań podporządkowano przede wszystkim obiektywnym kryteriom naukowym, o czym przekonać się może każdy czytelnik. Ponadto na podkreślenie zasługuje dodatkowy ważny aspekt monografii: jest ona dedykowana Pani Profesor Mirosławie Klamut z okazji jubileuszu 45-lecia pracy naukowej na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. Polityka ekonomiczna zajmowała i nadal zajmuje główne miejsce wśród rozległych zainteresowań naukowych i badawczych Pani Profesor, czego potwierdzeniem jest szeroko znany i cytowany dorobek w tym zakresie.